

VYSOKÁ ŠKOLA KREATIVNÍ KOMUNIKACE

KATEDRA VIZUÁLNÍ TVORBY

FOTOGRAFIE A AUDIOVIZE

Fotodokumentácia urban subkultúr

Bakalárska práca

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Fišer

Autor: Dominik Kirka, 2023

PROHLÁŠENÍ

Čestne prehlasujem že svoju bakalársku prácu som spracovával samostatne a uviedol som všetky použité zdroje.

V Prahe dňa 10. apríla 2023

.....

Dominik Kirka

Pod'akovanie

Týmto by som sa chcel pod'akovať vedúcim ateliéru za rady a usmernenie v priebehu štúdia a v priebehu tvorby bakalárskej práce

Úvod

Fotografia je médium ktoré slúži ľuďom na zaznamenávanie určitých okamihov ich života alebo okolia.

Vo svojej bakalárskej práci som sa venoval fotodokumentácií urban subkultúr a ich pozorovaniu.

Všetky snímky boli zachytené pomocou analogovej fotografie preto som sa v svojej práci venoval týmam ako analogová fotografia a povedal pár dôležitých faktov a vzniku fotografie a jej vývine.

Ďalej som sa venoval témam ako kultúra ľudská spoločnosť, aké oblasti kultúry zahŕňa a čo je materiálna a imateriálna kultúra. Taktiež som sa venoval pojmom ako hlavná kultúra a subkultúra a snažil priblížiť ich význam čitateľom.

Jednotlivé oblasti subkultúr ktoré som skúmal som následne rozpísal aby boli čitatelia schopný dozvedieť sa niečo o ich znakoch a fungovaní.

Abstract

Cieľom mojej práce a tvorby je fotodokumentácia svojho okolia, zachytávanie kultúrneho a subkultúrneho diania pomocou analogovej fotografie. Fotografie som zhromažďoval postupne a spomedzi nich som sa snažil vybrať dve. Dva z vybraných snímok som následne upravil podľa predstáv v photoshope a umiestnil v metre po čom som ich ešte následne odfotil.

V rámci svojej práce som sa snažil čitateľov objasniť s pojmy ktoré by im pomohli lepšie porozumieť kontextu.

1.0 Analogová fotografia

Analogová fotografia vznikla v 19. storočí a jej vývoj bol postupný. Prvým krokom k vzniku fotografovania bol objav v roku 1826. Joseph Nicéphore Niépce vytvoril prvú fotografiu, ktorá bola výsledkom mnohých rokov experimentovania. Tento proces bol veľmi pomalý a komplikovaný a vytváral iba jednu kópiu fotografií.

Neskôr vynálezca Louis Daguerre v roku 1839 zlepšil proces výroby fotografií, vytvoril Daguerrotypiu. Táto technika sa rýchlo rozšírila a stala sa veľmi populárnou, pretože bola rýchla a relatívne jednoduchá na používanie. Daguerrotypia bola založená na zápornom procese, pri ktorom sa na striebornom pláte vytvoril pozitívny obraz. Tento proces bol však drahý a výroba jednej fotografie bola značne náročná.

Negatív vyniesol na svet v roku 1839 britský vynálezca a fotograf William Henry Fox Talbot. Talbot bol jedným z hlavných priekopníkov fotografie a jeho objav negatívov umožnil fotografovi vytvárať viacero pozitívnych kópií z jedného záznamu a značne rozšíril možnosti a popularitu fotografie.

Negatív v analogovej fotografii je základným prvkom, ktorý umožňuje vytvárať pozitívne snímky. Negatív je vlastne opakom pozitívneho snímku, kde sú tmavé časti na negatíve svetlé a svetlé časti na negatíve tmavé. To znamená, že na negatíve sa vyskytuje zrkadlový obraz toho, čo bola fotografovaná scéna. Pri fotografovaní sa na film vytvára negatívna kópia obrazu, ktorá prejde cez objektív kamery. Táto kópia je vytvorená pomocou fotosenzitívnej emulzie na povrchu filmu. Fotosenzitívna emulzia obsahuje zmes chemikálií, ktoré sa aktivujú, keď sa film exponuje svetlom počas expozície. Svietiaci obraz prechádza cez objektív a na povrchu filmu sa vytvárajú malé zmeny v emulzii, ktoré sa stanú negatívnymi obrazmi scény. Potom, čo je film exponovaný, sa vyvíja pomocou procesu, ktorý zahŕňa použitie chemikálií na odstránenie neexponovaných častí fotosenzitívnej emulzie. Toto odstránenie vytvára jasné oblasti na negatíve, kde svetlo dopadlo a tmavé oblasti, kde to nedopadlo.

Keď je negatív vyvinutý, môže byť použitý na vytvorenie pozitívneho snímku. To sa robí pomocou procesu zvaného zväčšovanie, kde sa negatív umiestni pod zväčšovacím strojom a pomocou svetla sa vytvára pozitívny snímok na fotopapieri. Tento proces sa robí pomocou projektoru, ktorý otočí obraz z negatívu a vytvorí pozitívnu kópiu pôvodného obrazu. Výhodou použitia negatívov v analogovej fotografii je, že umožňuje fotografovi vytvárať viacero pozitívnych kópií z jedného negatívu. Navyše, pomocou negatívu sa môžu vykonávať úpravy na fotografii, ako sú zmeny kontrastu a farieb.

Analogová fotografia sa potom ďalej vyvíjala, s pridaním rôznych typov filmov, ako napríklad čiernobiely, farebný alebo diapozitív. V 20. storočí sa objavila aj možnosť rýchlejšieho vývoja a zlepšenia kvality fotografie, ktoré sa stalo štandardom až do nástupu digitálnej fotografie v 21. storočí.

Obrázok č.1 Negatív pod svetlom

1.1 Hlavná kultúra

Hlavná kultúra predstavuje súbor hodnôt, názorov, normatívnych pravidiel a spôsobov správania, ktoré sú v danom spoločenstve široko akceptované a považované za normálny a prijateľný spôsob fungovania a správania. Hlavná kultúra môže byť definovaná na základe rôznych kritérií, ako napríklad národnosť, náboženstvo, jazyk a ďalšie.

Hlavná kultúra môže byť prejavovaná rôznymi spôsobmi, ako napríklad cez hudbu, literatúru, umenie, médiá, spoločenské inštitúcie a podobne. Často reflektuje spoločenské a historické kontexty, v ktorých vznikla a môže byť ovplyvnená rôznymi faktormi, ako napríklad politickou situáciou, ekonomickým vývojom, technologickými zmenami a podobne.

V rámci spoločnosti je dominantná a jej normatívne pravidlá a hodnoty sú často uznávané ako platné pre všetky jej časti. Avšak, môže sa stať, že v rámci spoločnosti vznikajú aj subkultúry, ktoré sa v určitých aspektoch odlišujú od hlavnej kultúry a majú vlastnú identitu a hodnoty. Tieto subkultúry môžu byť v niektorých prípadoch spoločensky stigmatizované alebo marginalizované.

1.2 Subkultúra

Subkultúry sú skupiny ľudí, ktoré majú spoločné záujmy, hodnoty, zvyky, oblečenie a správanie, odlišujú sa od hlavnej kultúry spoločnosti. Tieto skupiny sa vyznačujú vlastnou identitou, ktorá je odlišná od identity hlavnej kultúry. Subkultúry sa často vytvárajú ako reakcia na politickú situáciu, spoločenské normy, hodnoty a očakávania, ktoré nie sú v súlade s potrebami a túžbami skupiny.

Môžu byť spojené s rôznymi témami, ako napríklad hudba, móda, umenie, šport, politika, náboženstvo a podobne. Príklady subkultúr zahŕňajú punkovú, hip-hopovú, gotickú, skejťovú, gamerovskú, metalovú, hipsterskú a mnohé ďalšie subkultúry.

Prejavujú sa rôznymi spôsobmi, ako napríklad cez spoločenské akcie, festivaly, koncerty, zdobenie tela, tetovanie, piercing, špecifické značky oblečenia a doplnkov a iné. Tieto spôsoby prejavu môžu byť veľmi výrazné a často sa používajú na prezentáciu identity skupiny v rámci verejnosti.

1.3 Street art

Streetart vznikol ako forma umenia, ktorá sa vynorila z potreby ľudí vyjadriť svoje názory, myšlienky a emócie vo verejnom priestore. Jeho pôvod sa datuje do 60. rokov 20. storočia, kedy umelci začali používať mestské prostredie ako plátno na svoje diela. Streetartové umenie sa začalo vyvíjať najmä v meste New York, kde umelci ako Keith Haring, Jean-Michel Basquiat, Futura 2000, Dondi White a mnohí ďalší začali používať graffiti a iné techniky ako spôsob vyjadrenia svojich myšlienok a názorov.

Ďalším dôležitým momentom v histórii streetartu bolo vznik hip-hopovej kultúry v 70. rokoch, ktorá umožnila vznik nových foriem pouličného umenia, ako napríklad breakdance a rap. Títo umelci tiež začali používať graffiti ako nástroj na vyjadrenie svojich názorov a pocitov vo verejnom priestore.

Od tej doby sa streetart stáva populárnym a významným umením v mnohých krajinách sveta a v rôznych formách sa objavuje v rôznych častiach verejného priestoru, od stien a budov po cesty a podchody. Hoci streetart je niekedy kontroverzný kvôli svojmu spojeniu s nezákonnými akciami, stále si zachováva svoj charakter autentického a originálneho umenia, ktoré dokáže osloviť a inšpirovať mnoho ľudí.

Obrázok .č2 Banksy - Vojak a dievča

1.4 Graffiti

Graffiti predstavuje formu pouličného umenia, ktoré spočíva v nanášaní textových, obrazových alebo symbolických výtvorov na verejné miesta pomocou sprejov, fixiek alebo iných nástrojov. Tento druh umenia sa zväčša objavuje na stenách, budovách, vlakoch alebo iných dopravných prostriedkoch.

Graffiti môže byť považované za prejav kreativity a individuálneho prejavu, no môže byť aj spochybňované ako vandalizmus, ktorý poškodzuje verejný majetok a porušuje zákony. V závislosti na kontexte a spoločenskom vnímaní sa môže graffiti líšiť od poulicnej zábavy až po závažné priestupky.

Niektorí umelci používajú graffiti ako prostriedok prejavu politických názorov a aktivizmu. V posledných rokoch sa graffiti stáva stále viac uznaným a legitímnym umením, pričom niektoré mestské orgány dokonca poskytujú zóny alebo miesta na tvorbu legálneho graffiti.

Obrázok č.3 Prague street graffiti

Obrázok č.4 Prague street graffiti

1.5 Stručný rozdiel medzi streetartom a graffiti

Hoci street art a graffiti sú často zamieňané a niekedy sa používajú ako synonymá, existujú medzi nimi značné rozdiely.

Graffiti je obvykle vnímané ako forma nelegálneho pouličného umenia, ktoré sa skladá z písmen, slov a symbolov vytvorených sprejom alebo inými materiálmi na verejnom mieste. Graffiti sa často zobrazuje v negatívnom svetle ako vandalizmus, aj keď mnohí umelci graffiti považujú svoje diela za formu umenia a vyjadrenia kreativity.

Street art sa vyznačuje širšou škálou výtvarných techník a obsahuje rôzne formy umenia, vrátane kresieb, maľieb, inštalácií a nálepek. Street art sa často vytvára na verejných miestach, ako aj na iných povolených miestach, a často obsahuje politické, sociálne alebo kultúrne posolstvá. Street art sa zvyčajne považuje za legálnu formu pouličného umenia.

Základným rozdielom medzi graffiti a street artom je, že graffiti je často viac zamerané na samotné písmená, ktoré sú vytvorené pomocou základných farieb a techník, zatiaľ čo street art má tendenciu byť viac zameraný na umelecký výraz a experimentovanie s rôznymi formami a technikami. Street art často obsahuje väčšie a zložitejšie diela, ktoré majú vplyv na verejné priestory a môžu ovplyvniť vnímanie a použitie konkrétnych miest.

V konečnom dôsledku môžu byť graffiti a street art vnímané ako formy pouličného umenia, ale sú to rozdielne formy, ktoré majú svoje vlastné charakteristiky a sú vytvárané s rôznymi zámermi a cieľmi.

V niektorých prípadoch môže byť rozdiel medzi street artom a graffiti nejasný, pretože niektoré street artové diela môžu obsahovať prvky graffiti, ako sú napríklad nápisy mena autora alebo tagy, a niektoré graffiti môžu byť veľmi umelecky prevedené.

1.6 Skateboarding

Skateboardingová kultúra sa datuje od polovice 20. storočia, keď sa začali vyrábať prvé skateboardy. Prvé skateboardy boli v podstate drevené dosky s valcami a boli pôvodne navrhnuté ako alternatíva k surfovaniu, aby surfový nadšenci mohli trénovať aj v období, keď nebolo dostatok vln.

V 60. rokoch 20. storočia sa skateboardy stali populárnymi nielen ako nástroj na tréning surfovania, ale aj ako samostatná aktivita a šport. Skupiny mladých ľudí začali vytvárať skateboardové tímy a organizovať súťaže, na ktorých predvádzali svoje schopnosti, zatiaľ sa ale nedá hovoriť o komplexných trikoch aké vidíme dnes.

V 70. rokoch sa skateboardy stali ešte populárnejšími a vznikla skateboardingová kultúra. Skateboarding začal vytvárať svoj vlastný štýl a módu, ktorá bola ovplyvnená hudbou, umením a subkultúrami, ako sú punk a hip-hop.

V 80. rokoch sa skateboardová kultúra stala celosvetovo populárnou a skateboardy boli už vyrábané v rôznych dizajnoch a farbách. Začali organizovať skateboardové závody a vznikli aj skateboardové parky a rampy, kde mohli predvádzať svoje schopnosti.

V 90. rokoch sa skateboardová kultúra stala ešte viac rozvinutou a profesionalizovanou, s vznikom mnohých skateboardových značiek a tímov. Postupne vznikali skateboardové videá a filmy, ktoré sa stali populárnymi aj mimo komunity skateboarderov.

Dnes je skateboardingová kultúra stále živá a rastie po celom svete. Skateboarding bol dokonca zaradený ako nový šport na Letných olympijských hrách v roku 2020, čo ukazuje na to, že sa stal celosvetovým fenoménom a uznaným športom.

Obrázok č.5 Skateboarding v 70. rokoch 20. Storočia

Obrázok č.6 Tonda Záhorka Nolie Heelflip Prague 2022

Obrázok č.7 Štěpán Bareš fs Bluntslide Prague 2022

Obrázok č.8 Always on spot Bratislava 2022

1.7 Výhody a nevýhody skateboardingu na OL

Skateboarding bol v roku 2020 prvýkrát zaradený ako oficiálny šport na letných olympijských hrách. Táto skutočnosť vzbudila mnoho reakcií a názorov, ktoré sa týkajú výhod a nevýhod tejto športovej disciplíny na olympijských hrách.

Medzi hlavné výhody skateboardingu na olympijských hrách patrí zvýšenie jeho popularity a záujmu medzi širšou verejnosťou. Táto disciplína sa doteraz prezentovala predovšetkým prostredníctvom neoficiálnych súťaží a v komunitách skateboarderov, a tak jej zaradenie na olympijské hry môže prispieť k zvýšeniu viditeľnosti a uznania. Navyše, skateboardovanie na olympiáde umožňuje športovcom súťažiť na najvyššej úrovni a získať olympijské medaile, čo môže motivovať ďalších k lepším výkonom a k trvalejšej prítomnosti tohto športu na svetových podujatiach.

Napriek tomu sa však objavujú aj nevýhody skateboardingu na olympijských hrách. Mnohí sa obávajú, že olympijské pravidlá a formát súťaže môžu obmedziť kreativitu a individualitu tohto športu. Nieje to totiž len o precíznych a technicky náročných trikoch, ale aj o osobitom prejave a vyjadrení vlastnej kreativity. Okrem toho, niektorí kritizujú, že zaradenie skateboardingu na olympiádu môže priviesť do tohto športu viac korporátnych záujmov a zmeniť jeho autenticitu.

Keby sme to chceli zhrnúť, dalo by sa povedať že skateboardovanie na olympijských hrách prináša určité výhody aj nevýhody. Podľa mnohých je to však krok správnym smerom, ktorý prinesie pozornosť a uznávanie tomuto športu na najvyššej úrovni, no súčasne sa musí dbať na zachovanie jeho kreativity a individuality. Môj osobný názor však je že by skateboarding na olympijské hry patriť nemal no vôbec mi to nejak extrémne nevedí. Ako som už spomínal vyššie v texte v tomto športe ide veľmi o individuálnu kreativitu a spôsob samostatného prejavu ktorá sa prave mne osobne na ňom tak veľmi páči a fascinuje ma. Myslím si že zaradením do olympijských hier sa práve toto čaro vytráca no to isté sa hovorila aj s príchodom snowboardingu na olimpijske hry a nespôsobilo to nič zlé, práve naopak, úroveň tohto športu rapídne stúpila a tak isto aj jeho diverzita.

2.0 Stručné dejiny umenia

Umenie má korene v ľudskej histórii, s príkladmi umeleckých diel, ktoré sa datujú do obdobia pred tisíročiami. V praveku, ľudia začali vytvárať umelecké diela na steny ako súčasť svojho rituálneho a náboženského života. Tieto diela sa zvyčajne skladali z náboženských symbolov, ako aj zobrazením zvierat a ľudských postáv.

S rozvojom civilizácie sa umenie stalo dôležitou súčasťou kultúry a spoločnosti. V antike, umenie bolo prevažne zamerané na reprezentáciu mocenskej elity a náboženských zvykov. Grécka a rímska kultúra mali veľký vplyv na vývoj umenia v Európe a stala sa základom pre ďalší rozvoj umenia v západnej kultúre.

Po stredoveku sa umenie stalo ešte dôležitejším v spoločnosti, s rozvojom kresťanstva a nástupom renesancie. V tejto ére sa umenie začalo viac zameriavať na človeka a jeho túžbu po poznatku a kráse. Umenie sa stalo dôležitým nástrojom pre vyjadrenie ľudských emócií a túžob, a to sa odrazilo v mnohých umeleckých dielach tejto doby.

V 19. a 20. storočí sa umenie začalo stávať ešte viac experimentálnym a inovatívnym, s mnohými umelcami, ktorí sa snažili preskúmať nové formy a techniky. Postupne sa objavili nové umelecké štýly, ako napríklad impresionizmus, expresionizmus, kubizmus, abstraktný expresionizmus a mnoho ďalších.

Dnes sa umenie stalo súčasťou moderného sveta a zahŕňa širokú škálu foriem a techník, od klasického maľovania a sochárstva po nové médiá, digitálne umenie a interaktívne inštalácie. Umenie stále slúži ako dôležitý nástroj pre vyjadrenie kultúry a spoločenských zmien, ako aj pre vyjadrenie individuálnej kreativity a osobných výrazov. Umenia môže byť veľmi subjektívna, pretože umenie sa líši v závislosti od histórie, kultúry a osobných preferencií jednotlivcov. Niektorí ľudia môžu považovať umenie za estetickú formu, iní za spôsob vyjadrenia kreativity a inovácie. Všeobecne platí, že umenie je vytvorením zmysluplného diela, ktoré má estetickú alebo emocionálnu hodnotu a ktoré môže vyvolať u diváka reakciu.

Umenie môže byť vytvorené rôznymi spôsobmi a formami, ako napríklad maliarstvo, sochárstvo, literatúra, film, fotografia, hudba, divadlo, tanec a mnoho ďalších. Vytvorené dielo môže byť abstraktné alebo realistické, tradičné alebo moderné, inšpiratívne alebo provokatívne.

Často sa umenie považuje za dôležitú súčasť kultúry a histórie, ktorá pomáha odhaľovať hodnoty, názory a postoje spoločnosti. Umenie môže byť tiež nástrojom pre kritiku, protest alebo prezentovanie alternatívnych pohľadov na svet.

V závislosti na kontexte a subjektívnom vnímaní sa definícia umenia môže líšiť, ale všeobecne platí, že ide o tvorbu, ktorá má estetickú, emocionálnu alebo kultúrnu hodnotu a ktorá môže byť interpretovaná rôznymi spôsobmi.

Umenie ľudí ovplyvňuje rôznymi spôsobmi. Môže ich inšpirovať, pobaviť, pohnúť k emóciám, prebudiť ich zvedavosť a dokonca ich aj motivovať k činom. Umenie má tiež schopnosť komunikovať a prenášať posolstvá a hodnoty, ktoré sa môžu dotknúť a ovplyvniť širšie publikum.

Umenie môže mať pozitívny vplyv na psychické zdravie ľudí, ako aj na ich kreativitu a sebaexpressiu. Môže pomôcť rozvinúť ich kritické myslenie, zlepšiť pamäť a uľahčiť proces učenia sa nových vecí.

Okrem toho umenie môže mať aj spoločenský a kultúrny vplyv. Môže pomáhať formovať a posilňovať spoločenské identity, zvyšovať povedomie o kultúre a histórii, a dokonca aj podporovať sociálne zmeny a zlepšenia.

Umenie tak môže byť dôležitým nástrojom na dosahovanie spoločenských, kultúrnych a psychologických cieľov. Vďaka svojmu vplyvu na ľudí môže umenie pomôcť vytvárať pozitívne zmeny v spoločnosti.

Obrázok č.9 Praveké nástenné maľby v jaskyni Lascaux

2.1 Umenie 21. Storočia

Umenie 21. storočia je poznačené rýchlym technologickým vývojom a globalizáciou, ktoré ovplyvňujú spôsob, akým sa umenie tvorí, prezentuje a konzumuje. Tento vývoj viedol k rozvoju nových foriem umenia, ako aj k novým spôsobom, ako sa umenie prezentuje a sprostredkováva.

Jedným z najvýznamnejších vplyvov na umenie 21. storočia je technológia, ktorá umožňuje umelcom pracovať s novými médiami a nástrojmi. Digitálne umenie sa stalo veľmi populárnym a umelci môžu používať rôzne softvéry a aplikácie na vytváranie umeleckých diel, ktoré sú potom prezentované online alebo na výstavách.

Ďalšou novou formou umenia je streetart, ktorý je často vnímaný ako protiklad k tradičnému umeniu a ktorý sa často vyskytuje v verejnom priestore. Tento druh umenia zahŕňa graffiti, inštalácie a iné formy, ktoré sa často týkajú spoločenských a politických tém.

S rozvojom sociálnych médií sa zmenil aj spôsob, akým sa umenie prezentuje a sprostredkováva. Umenie sa môže šíriť rýchlo a globálne a umelci môžu priamo komunikovať so svojimi fanúšikmi a publikom.

Okrem toho, umenie 21. storočia sa stáva stále viac interaktívnym a zahrňuje často publikum do tvorby alebo prezentácie umeleckých diel. Ďalšou novou tendenciou je udržateľné umenie, ktoré sa snaží minimalizovať vplyv umeleckého procesu na životné prostredie a zameriava sa na používanie obnoviteľných zdrojov a materiálov.

Celkovo vzaté, umenie 21. storočia sa stalo veľmi rozmanitým a experimentálnym, a umelci pokračujú v hľadaní nových foriem, techník a spôsobov prezentácie.

2.2 Fotografia ako umenie

Fotografia je považovaná za jedno z hlavných umení v modernom svete. Umožňuje umelcom zachytiť a zaznamenať skutočnosť v reálnom čase a vytvoriť trvalé obrazy, ktoré môžu byť interpretované a vnímané rôznymi spôsobmi.

Fotografia má významný vplyv na kultúru a spoločnosť. Je využívaná v reklame, novinách, knihách, časopisoch a mnohých ďalších oblastiach. Pomocou fotografie môžu umelci vyjadriť svoju kreativitu, poskytnúť divákovi pohľad do iných kultúr a svetov, a zachytiť momenty, ktoré by inak zanikly.

Pôvodne bola fotografia vnímaná skôr ako technický vynález a nástroj na zaznamenávanie skutočnosti. Prvotné snímky slúžili predovšetkým na dokumentačné účely a boli využívané napríklad v medicíne alebo vede.

Fotografia bola historicky považovaná za umeleckú formu až neskôr v 19. storočí. V tomto období sa fotografovanie stalo populárnym a vyvíjali sa techniky na vytvorenie trvalej a presnej reprodukcie obrazu. Táto nová technológia umožnila umelcom a vedcom zaznamenávať a dokumentovať svet okolo seba.

V tomto období sa začali objavovať prví umelci a fotografi, ktorí boli uznávaní pre svoju schopnosť zachytiť krásu a emócie v obrazoch. Medzi najvýznamnejších patrili Julia Margaret Cameron, Edward Steichen a Ansel Adams. V tej dobe sa fotografia stala čoraz viac uznávanou ako umenie, ktoré mohlo konkurovať malbe a sochárstvu.

V 20. storočí sa fotografia stala ešte viac uznanou ako umelecká forma. Fotografi ako Henri Cartier-Bresson, Robert Capa, Diane Arbus a Irving Penn vytvorili nezabudnuteľné umelecké diela, ktoré dodnes inšpirujú a ovplyvňujú ďalších umelcov.

V súčasnosti sa fotografia považuje za rovnocennú formu umenia ako malba, sochárstvo alebo iné formy vizuálneho umenia. Fotografie sa vystavujú v múzeách, galériách a umelcovia fotografovanie používajú ako svoju hlavnú formu umenia.

3.0 Fotodokumentácia urban subkultúr

Urban subkultúry sú kultúrne skupiny, ktoré vznikajú v mestských prostrediach a vyjadrujú sa formou umenia, hudby, módy a spôsobu života, ktoré sú často odlišné od mainstreamovej kultúry a jej hodnôt. Tieto subkultúry vznikajú z potreby jednotlivcov alebo skupín nájsť spôsob seberealizácie, ktorý sa často odlišuje od konvenčných spoločenských noriem.

Niektoré z najznámejších urban subkultúr zahŕňajú streetart, graffiti, skateboarding, hip-hop, punk rock, BMX a breakdance. Každá z týchto subkultúr má svoje jedinečné prvky a vplyvy a ich spôsoby prejavu sa môžu líšiť od miesta k miestu a od času k času.

Urban subkultúry často kritizujú konvenčné spoločenské normy a spoločenský status quo, a preto môžu byť vnímané ako kontroverzné alebo odmietané väčšou časťou spoločnosti. Napriek tomu sú tieto subkultúry dôležitou súčasťou mesta a jeho kultúry, pretože prispievajú k rozmanitosti a živosti mestského života a ponúkajú nové a zaujímavé perspektívy na svet.

Fotodokumentácia urban subkultúr sa stala v posledných desaťročiach veľmi dôležitým prostriedkom pre zachytenie a uchovanie týchto jedinečných kultúr a ich prejavov. Subkultúry ako streetart, graffiti, skateboarding a hip-hop sa vyvinuli v mestských prostrediach a vytvorili si vlastné spôsoby prejavu a komunikácie s verejnosťou.

Fotografická dokumentácia týchto subkultúr je dôležitá nielen pre zachovanie ich histórie, ale aj pre vytvorenie povedomia o tom, ako tieto subkultúry ovplyvňujú našu kultúru ako celok. Táto fotodokumentácia umožňuje ľuďom vidieť, ako tieto subkultúry prekonávajú hranice a spájajú rôzne kultúry a skupiny ľudí.

Fotografie môžu tiež byť výborným prostriedkom na prezentáciu týchto subkultúr prostredníctvom výstav a kníh, a tak prispievať k rozvoju kultúry a umenia. Vďaka fotografickému záznamu je možné uchovať a zdieľať nielen vizuálne prvky týchto subkultúr, ale aj ich posolstvá a význam pre spoločnosť.

Význam fotodokumentácie urban subkultúr je nevyčísliteľný, pretože takýmto spôsobom sa uchováva história, prezentujú sa nové trendy a inovácie, to umožňuje ľuďom z celého sveta objavovať a spoznávať nové kultúry a spôsoby prejavu. Preto je dôležité podporovať a uznávať prácu fotografův, ktorí sa venujú dokumentovaniu týchto subkultúr, aby sme mohli ďalej rozvíjať našu kultúru a porozumieť si navzájom.

3.1 Kultúra ľudskej spoločnosti

Kultúra ľudskej spoločnosti sa zvyčajne definuje ako súhrn všetkých foriem materiálnej a nehmotnej kultúry, ktoré vytvára ľudstvo. Tento súhrn zahŕňa všetky aspekty života ľudí, ako sú hodnoty, zvyky, náboženstvo, umenie, hudba, jazyk, literatúra, vedy, technológie, spoločenské inštitúcie, hospodárstvo, politické systémy a ďalšie.

Kultúra je vytváraná a prenášaná z generácie na generáciu prostredníctvom vzdelávania, komunikácie, vzájomnej interakcie a spoločenských inštitúcií. Kultúra ovplyvňuje to, ako si ľudia predstavujú svet, aké sú ich hodnoty a ciele a akým spôsobom interagujú s ostatnými členmi spoločnosti.

Kultúra môže byť rozdelená na viacero rôznych foriem, ako sú napríklad národná kultúra, regionálna kultúra, etnická kultúra, náboženská kultúra, populárna kultúra a mnoho ďalších. Každá z týchto foriem kultúry má svoje vlastné charakteristiky a prispieva k bohatstvu a rozmanitosti svetovej kultúry.

Individualita sa zvyčajne chápe ako jedinečný súbor charakteristík, ktoré vymedzujú jednu osobu od ostatných. Táto jedinečnosť môže byť vyjadrená rôznymi spôsobmi, ako sú osobnostné vlastnosti, záujmy, preferencie a vzorce správania. V kontexte ľudskej spoločnosti sa individualita javí ako dôležitý prvok, ktorý umožňuje každému človeku byť samým sebou a mať možnosť prejaviť svoju osobnosť a názory.

V spoločnosti sa však vyskytujú aj určité tlaky a očakávania ohľadom toho, ako by mala osoba vystupovať a aké by mala mať chovanie. Tieto tlaky môžu byť vyvíjané rôznymi faktormi, ako sú napríklad kultúrne, sociálne alebo rodinné faktory. V niektorých prípadoch môže byť individualita potlačená, čo môže viesť k pocitu neuspokojenia, frustrácie alebo dokonca depresie.

Napriek tomu sa však v moderných spoločnostiach stále viac zdôrazňuje dôležitosť individuality a diverzity. Ľudia sú vyzývaní, aby si uvedomovali svoje jedinečné charakteristiky a aby ich prejavovali v rôznych situáciách. Tým sa vytvára pestrosť a bohatosť spoločnosti a umožňuje sa každému jednotlivcovi prejaviť

3.2 Materiálna kultúra

Materiálna kultúra je súčasťou celkovej kultúry spoločnosti a zahŕňa všetky hmotné veci, ktoré ľudia vytvárajú a používajú. Táto forma kultúry sa prejavuje v objektoch a predmetoch, ktoré sú vytvorené z rôznych materiálov a majú rôzne formy a funkcie.

Materiálna kultúra zahŕňa všetko od jednoduchých nástrojov na prežitie, ako sú nože a sekery, až po komplexné technológie a stroje, ktoré pomáhajú zlepšovať a uľahčovať naše životy. Tento aspekt kultúry sa prejavuje aj v umení a architektúre, kde sú použité rôzne materiály, ako sú kameň, drevo, kov a sklo, na vytvorenie rôznych umeleckých diel a budov. Materiálna kultúra je založená na artefaktoch, ktoré ľudia vytvárali a používali v rôznych časových obdobiach. V praveku existuje mnoho dôkazov o materiálnej kultúre, ktoré nám pomáhajú pochopiť, ako naši predkovia žili a čo bolo pre nich dôležité.

Jedným z najvýznamnejších dôkazov pravekého umenia a kultúry sú skalné maľby a rytiny. Tieto maľby sú často náboženské alebo rituálne a boli vytvorené pomocou pigmentov z rastlín alebo zvierat. Ďalšími dôkazmi sú keramika a sošky, ktoré sa nachádzajú po celom svete. Keramika bola používaná na výrobu nádob, uchovávanie a servírovanie jedla, zatiaľ čo sošky mohli byť náboženské alebo symbolické.

Ďalšími dôležitými dôkazmi materiálnej kultúry sú rôzne nástroje a zbrane. V praveku boli nástroje zhotovené z kamena, kostí alebo dreva a boli používané na lovenie, rybolov a poľovníctvo. Zbrane, ako luky a šípy, kamenné nože a sekerky, boli tiež nevyhnutné pre prežitie.

Okrem toho, existujú aj dôkazy o odevoch a šperkoch, ktoré boli nositeľmi kultúrnych tradícií. Mnohé staré civilizácie používali rôzne druhy šperkov, aby demonštrovali svoj status alebo vierovyznanie.

Všetky tieto dôkazy materiálnej kultúry nám pomáhajú lepšie pochopiť spoločenské zvyky minulých civilizácií.

Materiálna kultúra sa tiež mení a vyvíja s časom, pričom nové materiály a technológie sú vytvárané a používané na výrobu nových predmetov. Zmeny v materiálnej kultúre môžu byť ovplyvnené rôznymi faktormi, ako sú zmeny v spoločenských, hospodárskych alebo technologických podmienkach, ale aj zmeny v estetických a kultúrnych preferenciách.

3.3 Imateriálna kultúra

Nehmotná kultúra, alebo imateriálna kultúra, sa vzťahuje na všetky aspekty kultúry, ktoré nemajú materiálny charakter. Patria sem napríklad jazyk, rituály, hudba, tanec, divadlo, literatúra, filozofia, náboženstvo, spôsob života a zvyky.

Nehmotná kultúra sa prejavuje v mentálnych a emocionálnych zážitkoch ľudí, v rôznych formách vedomostí, zručností a praktík, ktoré sa prenášajú z generácie na generáciu. Tieto prvky tvoria súčasť identity jednotlivcov, skupín a celých kultúrnych spoločenstiev, ktoré ich uchovávajú, rozvíjajú a pretvárajú.

Nehmotná kultúra je často prepojená s materiálnou kultúrou a spolu tvoria celkový kultúrny kontext. Pretože je často prenášaná ústne alebo formou nepísaných zvykov, môže byť náchylná na stratu alebo zmenu, ak nie je dostatočne chránená a uchovávaná. Z tohto dôvodu sú v mnohých kultúrach a spoločnostiach uskutočňované opatrenia na ochranu a zachovanie nehmotnej kultúry a jej prvkov.

Dôkazy nehmotnej kultúry sú oveľa ťažšie zaznamenať ako dôkazy materiálnej kultúry, pretože súvisia s abstraktnými konceptami a ideami, ktoré nemajú fyzickú formu. Avšak existujú rôzne prejavy nehmotnej kultúry, ktoré môžu byť pozorované od praveku po súčasnosť.

V praveku boli prejavy nehmotnej kultúry spojené s náboženstvom a duchovnými praktikami, ako sú napríklad rituály a modlitby. Tieto prejavy sa často prenášali ústnym podaním a boli sprevádzané hudbou a tancom.

V stredoveku sa nehmotná kultúra prejavovala najmä v umení, filozofii a náboženstve. Boli to napríklad filozofické diela, básne, piesne a liturgické obrady.

V modernom období sa nehmotná kultúra prejavuje najmä v literatúre, filozofii, umení, hudbe a masovej kultúre. Ide o filmy, knihy, hudobné skladby, divadlo, televíziu a iné médiá, ktoré vytvárajú a šíria nehmotné hodnoty a názory.

V súčasnosti nehmotná kultúra zahŕňa rôzne formy digitálnej kultúry, ako sú internetové stránky, sociálne siete, počítačové hry a iné digitálne médiá. Tieto formy kultúry majú obrovský vplyv na súčasnú spoločnosť a umožňujú ľuďom zdieľať a vytvárať nové formy nehmotnej kultúry.

4.0 Explikácia praktickej časti

Vpraktickej časti mojej bakalárskej práce som sa venoval fotodokumentácií urban subkultúr a street fotografií. Mojou snahou bolo zachytiť atmosféru a priblížiť pohľad na fungovanie daných subkultúr. Dokumentovanie prebiehalo v rokoch 2022-2023 a odohrávalo sa prevažne na území Českej a Slovenskej Republiky. Všetky zdokumentované snímky boli fotené na analogové zariadenie a boli použité prevažne filmy ilford xp2 400. Analogová fotografia ma na rozdiel od digitálnej naplňa omnoho viac. Jednak máte obmedzený počet snímok čož aspoň v mojom prípade znamená že si ich vážim oveľa viac a snažím sa nefotiť každú druhú blbosť. Tak isto ma veľmi baví manuálne nastavovanie času a clony dáva vám to väčší pocit samostatnosti pri dokumentovaní. Snímky som dalej upravoval v počítači pomocou adobe photoshop a hral som sa nielen s jasom a farbami no mnohé snímky prešli rôznymi grafickými úpravami. Pre svoju bakalársku prácu som si ale nakoniec spomedzi všetkých snímok vybral len dva ktoré som následne upravoval.

Obrázok č.10 Kids 00

Obrázok č.11 Mess

Vybraté snímky som následne upravoval v photoshope pomocou trasholdu. Prečo som sa rozhodol vybrať práve tieto snímky mi nieje úplne jasné, no moja predstava bola že by snímky aspoň vo mne mali evokovať odraz toho čo som asi približne dokumentoval a to si myslím že sa aj podarilo. Snímky som bohužiaľ vybral len dve kvôli tomu že na miesto ich vystavenia sa totiž viac nezmestí a preto som sa snažil vybrať práve dva snímky tohto typu. Snímky sú vytlačené v rozmere 43x43cm a sú umiestnené v metre v poslednom vozni v zadu na trase C. Ich cieľom je jazdiť po meste čo najdlhšie práve z toho dôvodu som ich vyvesil skoro ráno aby vydržali aspon jeden deň. Môj cieľ bol teda jasný a jednoduchý, išlo mi len o umiestnenie a vystavenie fotografií. Vozen som sa následne snažil dokumentovať aj v trafiku no o reakcie ľudí mi už moc nešlo. Neočakávam že si fotografie všimne veľa ľudí a asi skor o osobné uspokojenie než o nejaký väčší komplexnejší cieľ.

Obrázok č.12 Snímky vystavené na trase metra C

4.1 Výber fotografií

Počas celej doby dokumentovania som si nazbieral vela snímok a určite mám v pláne pokračovať a zhromažďovať naďalej. Na všetkých som sa snažil zachytiť nejakú špecifickú atmosféru, pohyb, emóciu zkrátka čokoľvek alebo akúkoľvek spontánnu reakciu. Vždy sa snažím fotiť v okamihu prekvapenia alebo tak aby daná osoba alebo osoby nevedeli že sú snímne, nie vždy sa tak ale podarí.

Vzhľadom však na omedzený výber som sa snažil vybrať fotografie s čo najväčšou anonymitou alebo fotky na ktorých nieje presne vidno o koho ide (Kids 00). Pri fotografií číslo dva som sa rozhodol o kompozične rozložené predmety ktoré opisujú moje okolie a okolie ktoré som sa snažil zdokumentovať. Celkový proces možno nebol náročný no kreatívne vyčerpávajúci. Výsledné snímky som teda umiestnil v metre na trase C a dúfam že vydržia jazdiť aspoň den. Nemajú žiadny popis a nieje tam ani meno autora preto nečakám že si to niekto všimne no nechám to na náhodu. Predstava že je možné tvoriť anonymné neoficiálne výstavy tohoto typu sa mi páči.

Záver

Cieľom mojej bakalárskej práce bolo dokumentovať a následné zdokumentované snímky následne vystaviť v metre čož sa mi aj podarilo. O tom či to malo nejaký význam alebo nie už asi budú musieť rozhodnúť čitatelia no celkový proces tvorby bol príjemný a obohacujúci preto to odporúčam aj ostatným. Obsah bakalárskej práce spočíva v objasnení analogovej fotografie, pojmom ako hlavná kultúra a subkultúra atď. Myslík si že každého názor na umenie je veľmi subjektívny záležitosť a práve to je na umení tak pekné a zaujímavé.

Obrázky

Obrázok č.1 <https://filmfotostore.com/product/film-development-services/>

Obrázok č.2 <https://www.posters.cz/plakaty/banksy-street-art-graffiti-vojak-a-divka-v23034>

Obrázok č.3 vlastné zdroje

Obrázok č.4 vlastné zdroje

Obrázok č.5 <https://allthatsinteresting.com/70s-skateboard-culture>

Obrázok č.6 vlastné zdroje

Obrázok č.7 vlastné zdroje

Obrázok č.8 vlastné zdroje

Obrázok č.9 <https://hnonline.sk/history/starsie-dejiny/49011716-hovoria-jej-sixtinska-kaplnka-praveku>

Obrázok č.10 vlastné zdroje

Obrázok č.11 vlastné zdroje

Obrázok č.12 vlastné zdroje

Literatúra

Taschen - Haring

Taschen - Basquiat

Bigg Boss & Yinachi Kmeny

Bigg Boss & Yinachi Kmeny 0

Internetové zdroje

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Fotografie>

<https://www.ilfordphoto.cz/co-je-negativ/>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Negativ>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Historie_fotografie

<https://foceniprokazdeho.cz/historie-fotografie-az-po-soucasnost/>

[https://sk.wikipedia.org/wiki/Spolocnost_\(sociologia\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Spolocnost_(sociologia))

[https://cloud-4.edupage.org/cloud/Ludska_spolocnost_%287.rocnik%29_.pdf?](https://cloud-4.edupage.org/cloud/Ludska_spolocnost_%287.rocnik%29_.pdf?z%3Ahl9FGuEbvR5dEbnihRumUcmKEl81Yu6xRHYAWDDS8H456Qq55dc6sV48iy%2B1rFzW)

[z%3Ahl9FGuEbvR5dEbnihRumUcmKEl81Yu6xRHYAWDDS8H456Qq55dc6sV48iy%2B1rFzW](https://cloud-4.edupage.org/cloud/Ludska_spolocnost_%287.rocnik%29_.pdf?z%3Ahl9FGuEbvR5dEbnihRumUcmKEl81Yu6xRHYAWDDS8H456Qq55dc6sV48iy%2B1rFzW)

[https://sk.wikipedia.org/wiki/Kultúra_\(spoločenské_vedy\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Kultúra_(spoločenské_vedy))

<https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kultura>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Subkultura>

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Kategória:Subkultúry>

<https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/5992/mladi-ludia-su-casto-sucastou-roznych-subkultur-spoznajte-ich>

<https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Subkultura>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Street_art

https://en.wikipedia.org/wiki/Street_art

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Graffiti>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Skateboarding>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Art>

https://sk.wikipedia.org/wiki/Praveké_umenie

<https://epale.ec.europa.eu/sk/content/ako-pomaha-umenie-rozvijat-osobnost>

<https://www.schemnitz.sk/vizualne-umenie-ako-liek>